

สรุปแผนงาน / โครงการ

สำหรับการประชาสัมพันธ์

ชื่อแผนงาน การถ่ายทอดความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์พืชท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อนักวิจัย ผศ. เกษม กุลประดิษฐ์

หน่วยงาน คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2556

เบอร์ติดต่อ 0-2441-5000 ต่อ 1216

ประเด็นปัญหาก่อนการวิจัย

ต้นทุนฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่นักวิจัยได้รวบรวมไว้ จากโครงการการสำรวจและจัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพแบบผสมผสาน ในพื้นที่ปกปักษ์พันธุ์กรรมพืช (พื้นที่เขื่อนศรีนครินทร์และพื้นที่เขาวังเขมร) จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปี พ.ศ.2552-2554 ไม่ได้ถูกพัฒนาและนำมาประยุกต์ ต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนทั้งในเรื่องการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร และพืชอาหาร รวมทั้งข้อมูลในด้านการอนุรักษ์โดยเฉพาะพืชหายาก ถิ่นเดียวและใกล้สูญพันธุ์

การแก้ปัญหาโดยใช้ผลงานวิจัย

นักวิจัยได้มีการศึกษาวิจัยในเชิงลึก เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนมากที่สุด โดยในด้านสมุนไพรนั้น ได้ทำการศึกษถึงพืชสมุนไพร 16 ชนิดที่เป็นส่วนประกอบในยาสามัญประจำบ้าน ที่ยังไม่ชัดเจนว่า เป็นชนิดใดกันแน่ โดยนักวิจัยสามารถจำแนกพืชได้ชัดเจนแล้ว 8 ชนิด ได้แก่ กำลังช้างสาร *Ochna integerrima* (Lour.) Merr. ขี้กาแดง *Gymnopetalum scabrum* (Lour.) W. J. de Wilde & Duyfjes ขี้ฮ่าย *Terminalia triptera* Stapf โคคลาน *Mallotus repandus* (Rottlet) Müll. Arg. ตานเสี้ยน *Xantolis siamensis* (H. R. Fletch.) P. Royen มะคำดีควาย *Sapindus rarak* DC. รวงแดง *Ventilago denticulata* Willd. และสารภี *Mammea siamensis* T. Anderson ส่วนพืชที่ยังไม่สามารถจำแนกได้อีกจำนวน 8 ชนิด ได้แก่ กำลังวัวเถลิง จันทน์ขาว แซ่ม้าทะเลลาย เถามวกขาว เถามวกแดง ส้มกุ้ง สักขี และอ้อยสามสวน โดยข้อมูลเหล่านี้ได้ถูกถ่ายทอดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปราชญ์ และหมอยาพื้นบ้าน ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าว ส่วนในเรื่องพืชอาหาร จะเป็นการศึกษาตะคึกในเชิงลึกถึงประโยชน์ในเชิงสุขภาพ เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นถึงประโยชน์ที่ดีของตะคึกในประเทศไทย ก่อนที่จะนำไปสู่การขยายผลเพื่อการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงและยั่งยืนต่อไป ในส่วนการอนุรักษ์ พบพืชจากฐานข้อมูลที่น่าสนใจ คือ เอื้องดินถิ่นไทย(*The Thai Ipsea*) (*Ipsea thailandica* Seidenf.) และดอกดินเมืองกาญจน์ (*Curcuma candida* (Wall.) Techaprasan & Skornick.) ซึ่งจัดเป็นพืชถิ่นเดียว พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ ทำการสำรวจและเก็บตัวอย่างมาทำการศึกษา มาทำอนุรักษ์พันธุ์กรรมในหลอดทดลองพร้อม ๆ กับการขยายพันธุ์ โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ นำมาศึกษาเอกลักษณ์ทางพันธุกรรมโดยผ่านการทำ DNA fingerprint ผลที่ได้รับจากการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัยนี้ สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพันธุ์กรรมพืชท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์ ด้านการพัฒนาทั้งด้านวิชาการ การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และการสร้างอาชีพให้กับชุมชน

รูปแบบประกอบ

